

RAPORT NARATIV

Organizația	A.O. Ambasada Drepturilor Omului			
Titlul proiectului:	„NECESITĂȚILE FAMILIILOR ADOPTIVE ÎN REPUBLICA MOLDOVA” ”Psycho-social necessities of families adopting children in the Republic of Moldova”			
Durata proiectului:	5,5 luni	Data lansării: 1 ianurie, 2012		
Perioada de raportare:	1 ianuarie – 15 iunie 2012			
Locul de desfășurare:	Republica Moldova			
Suma totală a grantului:	5 000	EUR	71 830	MDL

I. Principalele activități realizate - rezultatele obținute

REZULTATELE SCONTATE	ACȚIUNI ÎNTREPRINSE / ACTIVITĂȚI REALIZATE	REZULTATELE REAL OBȚINUTE PE ACTIVITATE – ELEMENTE POZITIVE	DIFICULTĂȚI, ERORI – ELEMENTE NEGATIVE
Contabilizarea problemelor generale ale familiilor adoptive	Studiul teoretic asupra situației familiei adoptive și copilului înfiat	Studiul teoretic a permis identificarea problemelor generale ale adopției ca procedură și ca domeniu a asistenței sociale.	În literatură mai puțin se descriu problemele familiilor adoptive post adopție (probleme psihologice atât a părinților cât și a copiilor, problemele sociale, educaționale, medicale etc.), ceea ce denotă insuficiența studiilor în problemele familiilor adoptive.
Content-analiza documentelor (legi, programe de stat)	Studiul suportului legal și logistic al familiilor adoptive	S-a realizat o analiză amplă a legislației în domeniul adopției, care denotă faptul că actualul cadru juridic conține îmbunătățiri în comparație cu cel precedent, dar sunt și posibilități de perfecționare.	- În lege nu este prevăzut nici un sistem de monitorizare și protecție post-adopție; există lacune în asigurarea procedurii adopțiilor naționale și mai ales internaționale; legea stigmatizează copiii cu dizabilități.
Formarea bazei experimentale pentru studiu	Coordonarea sarcinilor proiectului cu organele de resort (ME, MMPS, DPDC etc.), contactarea familiilor adoptive în vederea acceptării interviului	Activitățile proiectului au fost sprijinite de către toate instituțiile publice apelate - ME, DPDC, creând condiții pentru realizarea interviurilor (au oferit listele familiilor adoptive care au acceptat interviul).	În sistemul Protecției Copiilor există o serie de proceduri birocrate (ex. Pentru a discuta cu specialistul în adopție, este necesar de a primi accețiunea șefului direcției, pentru a primi accesul la familiile adoptive, este nevoie de o scrisoare oficială către ministerul de resort etc.)
Identificarea problemelor și necesităților părinților adoptivi, copiilor înfiați, familiilor lărgite la diferite etape ale adopției	Studiul în teren al problemelor și necesităților familiilor adoptive din Republica Moldova	Familiile intervievate au relatat despre problemele, dificultățile, temerile și necesitățile lor, a fost posibil contabilizarea acestora în aspect practic, direct. Familiile au beneficiat de consiliere psihologică, au remarcat necesitatea acesteia.	Majoritatea familiilor adoptive au fost extrem de închise, evitând prin toate mijloacele interviul, dar mai ales posibilitatea de a fi vizitati la domiciliu. Interviul a fost acceptat doar de 30 % familii din lista oferită, ceilalți participanți ai interviului au fost în afara listei, din cunoscuți. Interviul a durat mult mai mult timp. În total au participat 54 familii adoptive. Pot fi ridicate dubii

			cu privire la reprezentativitatea eșantionului părinților intervievați. O parte considerabilă a parinților a refuzat să răspundă la chestionar. Putem presupune că răspunsurile familiilor care nu au participat să difere semnificativ de cele ale familiilor care au participat, de pildă în vederea satisfacției cu sistemul de adopție sau cu copilul adoptiv.
Identificarea barierelor și lacunelor sistemului național de protecție a copilului și familiei în dificultate	Convorbiri cu specialiștii din domeniu, analiza documentației serviciului de protecție a drepturilor copilului; Analiza metodelor și tehnicilor de intervenție folosite de asistenții sociali și alți specialiști în lucrul cu familiile adoptive	Specialiștii au remarcat necesitatea pregătirii psihologice, dar și logistice pentru lucrul cu familiile adoptive, necesitatea angajării resurselor umane specializate, necesitatea îmbunătățirii legislației, ce ar oferi o mai mare transparență acțiunilor în domeniul adopției.	Dificultăți în înțelegere a legii privind secretul adopției; lipsa resurselor umane în problematica adopției în cadrul DPDC; lipsa contactului cu familiile adoptive; lipsa resurselor și motivației lucrătorilor sociali în oferirea asistenței.
Sensibilizarea opiniei publice față de necesitățile familiilor adoptive	Organizarea în cadrul ULIM a unei mese rotunde cu specialiști ai DPDC, ONG-urilor, cadrului academic și altor instituții publice. Informarea și punerea la dispoziția specialiștilor a rezultatelor studiului	Specialiștii au manifestat interes față de rezultatele studiului, au susținut ideile proiectului, recomandările oferite, au recunoscut imperfecțiunea sistemului de asistență și monitorizare a familiilor adoptive, cât și existența birocrăției extreme în sistem, au oferit recomandări prețioase.	Instituțiile publice nu au manifestat interes față de masa rotundă. Majoritatea au solicitat Studiul în calitate de material informativ și metodic pentru specialiștii din cadrul organizațiilor prin email sau prin curier, argumentându-și poziția prin insuficiență de timp.
Montarea filmului „Necesitățile familiilor adoptive în Republica Moldova”	Realizarea interviurilor cu specialiștii implicați în Protecția Copilului, experții proiectului, Persoane cu putere de decizie, familii adoptive	Interviurile s-au realizat cu aproape toți participanții planificați; Persoanele intervievate au fost receptive și deschise, au oferit informație amplă, au apreciat intenția proiectului; personalul angajat în realizarea filmului a fost calificat, corect, prompt.	A fost dificil de a face interviu cu familiile adoptive, au fost tărăgănări din partea acestora până la refuz total. Nu a fost posibil de a păstra în cadrul filmului toate interviurile, deși prezintă o mare valoare pentru cei interesați de subiect, reieșind din necesitatea de a face un film scurt.

<p>Editarea rezultatelor investigației Studiul „Necesitățile familiilor adoptive în Republica Moldova”. Diseminarea rezultatelor în medii largi</p>	<p>Editarea studiului; Plasarea rezultatelor pe Site-ul ADO; Organizarea unei conferințe de presă cu elucidarea rezultatelor studiului și filmului documentar, pe un disc</p>	<p>Studiul realizat a fost descris și editat sub formă de broșură pentru specialiștii implicați/ interesați. Studiul vine să completeze golurile existente în problematica adopției, în special privind familia adoptivă după adopție, relatând despre necesitatea unei implicări profesionale din partea Statului și Opiniei publice.</p>	<p>Până acum, studiul și filmul au fost editate pe un disc. Propunem că din banii rămași în proiect să le printăm și sub forma unei broșuri.</p>
---	---	--	--

2. Obiective

Obiective

Proiectul și-a propus drept **obiectiv major**: studiul necesităților familiei adoptive, care ar constitui baza științifică a unui support informațional pentru aceste familii, dar și a unor programe de asistență psihosocială și psihopedagogică a familiei adoptive pentru specialiștii din domeniul protecției copilului.

Obiectivele operaționale ale cercetării:

- Studiul literaturii referitoare la situația familiei adoptive și copilului înfiat și contabilizarea problemelor generale ale acestor familii;
- Studiarea documentelor (legi, programe de stat) referitor la protecția și susținerea familiilor adoptive;
- Studiul în teren al problemelor și necesităților familiilor adoptive (părinților adoptivi, copiilor înfițați, familiilor lărgite la diferite etape ale adopției) din Republica Moldova;
- Analiza metodelor și tehnicilor de intervenție folosite de asistenții sociali și alți specialiști din domeniul protecției copilului în lucrul cu familiile adoptive, evaluarea eficienței lor;
- Generalizarea rezultatelor investigației și promovarea lor în mediile profesionale cu atribuție directă sau indirectă la problema abordată

Rezultate obținute la nivel de obiective

În rezultatul investigației teoretico-aplicative a necesităților familiilor adoptive, s-a reușit:

1. Contabilizarea problemelor generale ale familiilor adoptive;
2. Content-analiza documentelor (legi, programe de stat);
3. Identificarea problemelor și necesităților reale ale părinților adoptivi, copiilor înfițați, la diferite etape ale adopției, în special în perioada post-adopție;
4. Identificarea barierelor și lacunelor sistemului național de protecție a copilului și familiei în dificultate;
5. Sensibilizarea opiniei publice față de necesitățile familiilor adoptive prin abordarea subiectului cu specialiștii, cu familiile adoptive, cu reprezentanții puterii, în mass-media, cu instituțiile publice și organizațiile prestatoare de servicii;
6. Montarea filmului „Necesitățile familiilor adoptive în Republica Moldova”, cu participarea persoanelor cheie din domeniu - <http://www.youtube.com/watch?v=RyyOf3oCu5o&feature=plcp>;
7. Editarea rezultatelor investigației Studiul „Necesitățile familiilor adoptive în Republica Moldova”;
8. Diseminarea rezultatelor în cadrul conferinței de presă (Comunicatul de presă în limbile de stat și rusă – în Anexă);
9. Formularea recomandărilor de a îmbunătăți sistemul de adopție

(DPDC, ONG-uri, mass-media, cadrul academic, alte instituții publice) în vederea sensibilizării opiniei publice față de necesitățile familiilor adoptive prin intermediul unei mese rotunde;

- Editarea studiului „Necesitățile familiilor adoptive în Republica Moldova”.

3. Impactul proiectului

- Am sensibilizat persoanele-cheie în procesul de adopție, că prestatorii de servicii psihosociale să fie pregătiți pentru:
 - identificarea familiilor, condițiilor și resurselor pentru asigurarea necesităților familiilor adoptive și copiilor adoptați;
 - dezvoltarea și utilizarea unor metodologii complexe, științific argumentate pentru asistența familiilor adoptive;
 - prestarea serviciilor psihologice, educaționale și sociale familiilor adoptive;
 - promovarea intereselor familiei adoptive și stimularea acestora în realizarea misiunii nobile conștient asumate.

Vom continua comunicarea cu specialiștii în materie de adopție prin intermediul rețelei create și prin lansarea unor noi proiecte orientate la activitatea de perfecționare a cadrului legislativ în domeniul adopției; elaborare a metodologiei asistenței psihosociale și psihopedagogice familiilor adoptive; supervizare a activităților de asistență și monitorizare a cazurilor de adopție națională și internațională.

S-a adresat la noi o recent creată Asociație a părinților adoptivi, care a exprimat dorință de colaborare în viitor cu psihologi-cercetători în vederea fortificării rețelei lor, cu scopul de a face schimb de experiență și de a transmite părinților cunoștințe și deprinderi psihosociale.

4. Vizibilitatea proiectului

- A fost editat și distribuit Studiul „Necesitățile familiilor adoptive în Republica Moldova” pentru specialiști – participanți la activitățile proiectului, ce pot servi suport tehnic pentru realizarea activităților de asistență psihosocială a familiilor adoptive.
- A fost realizat filmul „Necesitățile familiilor adoptive în Republica Moldova” (<http://www.youtube.com/watch?v=RyyOf3oCu5o&feature=plcp>) pentru toate instituțiile publice implicate în problematica adopției, dar și pentru opinia publică largă, vizând sensibilizarea în folosul copilului în dificultate. Oficialii intervievați în film (Ministrul Educației, Mihail Șleahțișchi, și reprezentantul UNICEF, Alexander Yuster) au promis să promoveze rezultatele proiectului. Studiul și filmul au fost presați pe un disc care a fost distribuit în cadrul conferinței de presă. Celelalte exemplare vor fi trimise organizațiilor responsabile de adopție și organizațiilor, ONG-urilor a căror activitate implică domeniul protecției copiilor.
- Rezultatele studiului și filmul au fost prezentate în cadrul conferinței de presă din 11. 06. 2012 (Comunicatul de presă în limbile de stat și rusă – în Anexă), care a avut loc în incinta agenției de presă Info Prim Neo. Conferința de presă a fost foarte bine vizitată, fiind prezenți, de asemenea, și diverși părinți adoptivi.

- Proiectul a fost menționat în mass media, în următoarele ediții:

Video

<http://www.privesc.eu/Arhiva/10961/Ambasada-Drepturilor-Omului---Adoptia-in-Republica-Moldova--probleme-si-recomandari>
<http://www.ustream.tv/recorded/23259129>
<http://www.eurotv.md/stire-indiferenta-post-adoptie>
minutul 4:30 -- <http://trm.md/ro/mesager/mesager-din-12-iunie-2012/>
Union.md – live transmisiune

Audio –

<http://www.trm.md/ro/social/sondaj-cu-ce-probleme-se-confrunta-cuplurile-adoptive/>
<http://www.europalibera.org/content/article/24612140.html>

Text (în româna) -

<http://social.moldova.org/news/ambasada-drepturilor-omului-statul-este-dezinteresat-de-soarta-copiilor-adoptivi-230978-rom.html>
<http://info-prim.md/?x=24&y=47047> // Ro//Ru
<http://www.info-prim.md/?a=14&id=2733> // // Ro//Ru
<http://unimedia.md/?mod=news&id=48838>
<http://www.civic.md/stiri/17580-familiiile-adoptive-nu-doresc-s-vorbeasc-despre-faptul-c-au-infiat-un-copil-studiu-.html>
http://www.adevarul.ro/moldova/actualitate/Adoptati-parinti-abandonati-stat_0_718128227.html
<http://www.click.md/news/story/familiiile-adoptive-nu-doresc-sa-vorbeasca-despre-f-27494>
<http://www.ziarelive.ro/stiri/adoptati-de-parinti-abandonati-de-stat.html>
<http://www.stiri.md/ro/article/338346/familiiile-adoptive-nu-doresc-s-vorbeasc-despre-faptul-c-au-nfiat-un-copil-studiu/>
<http://www.allmoldova.com/ro/moldova-news/1249063672.html>
<http://www.click.md/news/item/studiu-care-copii-au-mai-mari-sanse-sa-fie-adoptati-2012317>
<http://stiri-ultima-ora.ro/2012/06/12/studiu-care-copii-au-mai-mari-sanse-sa-fie-adoptati/>
http://pescurt.ro/stiri-international/studiu-care-copii-au-mai-mari-anse-sa-fie-adoptai_12-06-2012_4732168
<http://www.revista-presei.com/stire-Adoptati-de-parinti--abandonati-de-stat-254625245.html>

(în rusă)

<http://pan.md/news/Vlasti-Moldovi-bezrazlichni-k-sudibe-usinovlennih-detey/23206>
<http://dniester.ru/node/7102>
<http://www.allmoldova.com/moldova-news/1249070555.html>
<http://uaport.net/news/md/t/1206/12/3335345>

5. Provocările

- Proiectul a fost inițial proiectat pe o perioadă prea scurtă. Cele trei luni planificate s-au dovedit prea puține pentru a realiza studiul empiric. Procesul de a obține date de contact ale părinților adoptivi de la autoritățile publice locale și consimțământul fiecărui părinte a consumat deja o mare parte a timpului preconizat.
- Aproape jumătate din familiile propuse spre interviu de către autoritățile publice locale nu au fost disponibile pentru interviu. Cu toate că mulți dintre ele nu ne-au refuzat direct, au amânat în mod repetat data pentru interviu sau nu mai au ridicat receptorul. Alți părinți ne-au spus direct, că motivul refuzului lor de a participa în studiu este că copiii lor încă nu știu că au fost adoptați, iar ei se tem că prezența noastră, în special într-un sat, ar fomenta suspiciuni.
- Întrebarea adopției este una foarte sensibilă în Republica Moldova, există probleme legate de adopției care sunt rar discutate în public, precum adopția internațională, traficul de copii și abuzul în familiile adoptive. Aceste teme nu a fost abordate în studiul nostru.

6. Rata utilizării bugetului

Este utilizat 94,6 % din suma alocată activităților proiectului

Data prezentării raportului final: 15 iunie 2012

Coordonator de Proiect: Lela Metreveli

Semnătura: _____

Ștampila organizației: L.Ș.

Comunicat de Presă

Statul, dezinteresat de soarta copiilor adoptivi

Lipsa resurselor umane responsabile de adopție în cadrul Direcției pentru Protecția Drepturilor Copiilor, lipsa contactului cu familiile adoptive și insuficiența resurselor și a motivației lucrătorilor sociali în oferirea asistenței sunt cele mai stringente probleme identificate în urma realizării studiului privind „*Necesitățile psihosociale ale familiilor adoptive în Republica Moldova*”. Studiul a fost realizat de Ambasada Drepturilor Omului, în colaborare cu un grup de psihologi, având drept scop identificarea problemelor generale ale adopției ca procedură și ca domeniu a asistenței sociale. Totodată, studiul vine să identifice și completeze golurile existente în domeniul adopției, dar și să atragă atenția asupra necesității unei implicări profesioniste atât din partea statului, cât și din partea societății.

Rezultatele studiului denotă faptul că majoritatea familiilor adoptive sunt foarte închise și nu doresc să vorbească despre faptul că au înfiat un copil. Doar 51 de familii adoptive, ceea ce reprezintă mai puțin de o treime din lista oferită de autorități, au acceptat să răspundă la mai multe întrebări legate de adopție. Cea mai gravă problemă identificată de către psihologi și părinți este dezinteresul statului față de copiii care au fost înfiați. Potrivit lor, nimeni nu se interesează care este situația copilului după ce a fost adoptat.

La moment, Legea privind regimul juridic al adopției este actul legislativ principal care reglementează acest domeniu. Deși actualul cadru juridic conține îmbunătățiri în comparație cu cel precedent, acesta necesită perfecționare, deoarece există multe lacune. Spre exemplu, în lege nu este prevăzut sistemul de monitorizare și protecție post-adopție, nu este clară asigurarea procedurii adopțiilor naționale și mai ales a celor internaționale, copiii cu dizabilități sunt stigmatizați.

Pentru a îmbunătăți situația la capitolul adopții este nevoie ca familia adoptivă să fie susținută de către stat și societatea civilă mult mai mult timp după adopție. Este necesar de a studia continuu care sunt problemele cu care se confruntă această familie, care sunt necesitățile copiilor înfiați, dar și a părinților adoptatori, susțin autorii studiului.

Studiul privind „*Necesitățile psihosociale ale familiilor adoptive în Republica Moldova*” constituie o bază științifică pentru elaborarea suportului informațional necesar acestor familii, a unor programe de asistență psihosocială și psihopedagogică pentru specialiștii din domeniul protecției copilului. Familia adoptivă trebuie să fie susținută la toate etapele prin care trece: și de acomodare, și de criză sau incertitudine, și chiar de lansare în viața adultă a copilului înfiat.

În urma efectuării studiului „*Necesitățile psihosociale ale familiilor adoptive în Republica Moldova*”, autorii vin cu următoarele **recomandări**:

- să fie încurajată crearea unei asociații de părinți adoptivi, prin care părinții să se sprijine reciproc și să facă schimb de sfaturi și experiență, contribuind la îmbunătățirea procesului de adoptare;
- autoritățile în adopție să mențină legătură cu părinții adoptivi pentru a verifica dacă mecanismul de plasare a fost unul bun;
- prin societatea civilă (ONG-uri, biserică) să fie acordată asistență familiilor adoptive, de exemplu, formări psihosociale pentru părinți;
- să fie organizate campanii de educare a societății privind adopția, în special în cadrul instituțiilor de învățământ (grădinițe, școli), cu scopul de a schimba atitudinea societății și de a diminua stereotipurile privind subiectul adopției.

Procedura adopției în Republica Moldova este una dificilă și durează mult timp. Din cauza lacunelor din legislație și a lipsei de profesioniști în domeniu, familiile care doresc să înfieze un copil sunt nevoite să aștepte luni sau chiar ani în șir. În afară de aceasta, părinții adoptatori susțin că procedura de adopție este și una birocratică, fiind prezent fenomenul corupției. Persoanele responsabile de înfierea copiilor neagă, însă, acest lucru.

Studiul privind „Necesitățile psihosociale ale familiilor adoptive în Republica Moldova” a fost realizat în perioada ianuarie-mai 2012 de către Ambasada Drepturilor Omului în colaborare cu un grup de psihologi, cu suportul financiar al Ambasadei Regale a Norvegiei în România. În cadrul studiului au fost intervievați, pe baza unui chestionar standardizat, 51 de cupluri adoptivi din Moldova. Majoritatea respondenților sunt din Chișinău - 27 de familii, 4 familii sunt din alte orașe ale țării (Râșcani, Strășeni, Ungheni, Orhei). Celelalte 20 de familii sunt din mediul rural (raioanele Orhei, Hâncești, Strășeni, Soroca, Glodeni, Cahul), precum și din Găgăuzia. Majoritatea familiilor adoptive - 58, 8%, au cel puțin un copil biologic.

Pe parcursul anului 2010, de către familiile din Moldova au fost înfiați 75 copii, dintre care 50 de copii au fost adoptați în municipiul Chișinău și 25 în republică.

Potrivit Legii privind regimul juridic al adopției, nu pot înfia copii persoanele:

- a) decăzute din drepturile părintești;
- b) care suferă de boli psihice și de alte maladii ce fac imposibilă îndeplinirea drepturilor și a obligațiilor părintești (lista contraindicațiilor medicale pentru persoanele care intenționează să adopte copii se aprobă de Guvern);
- c) care se eschivează de la exercitarea obligațiilor părintești, inclusiv de la plata pensiei de întreținere a copiilor biologici;
- d) care au adoptat anterior copii, însă nu și-au exercitat corespunzător obligațiile părintești și sunt decăzuți din exercițiul acestor drepturi sau copilul este luat din grija lor în temeiul unei hotărâri judecătorești, fără decădere din drepturi;
- e) exonerate de obligațiile de tutore sau de curator din cauza îndeplinirii necorespunzătoare a obligațiilor;
- f) care au prezentat documente sau informații false pentru încuviințarea adopției;
- g) care au fost condamnate pentru săvârșirea unor infracțiuni intenționate: contra vieții și sănătății persoanei; contra libertății, cinstei și demnității persoanei; referitoare la viața sexuală; contra familiei și copiilor.

Potrivit Legii,

- (1) În Republica Moldova, autoritățile competente în domeniul protecției copilului prin adopție sunt:
 - a) Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei;
 - b) secțiile/direcțiile de asistență socială și de protecție a familiei și Direcția municipală pentru protecția drepturilor copilului Chișinău.
- (2) În scopul examinării problemelor legate de procedura adopției internaționale, pe lângă autoritatea centrală activează Consiliul Consultativ pentru Adopții Internaționale, a cărui componență și al cărui regulament de activitate sunt aprobate de Guvern.

/ SFÂRȘIT

Document Public

Пресс-релиз

Государство, безразличное к судьбе приемных детей

Отсутствие человеческих ресурсов, ответственных за усыновление в рамках Департамента по защите Прав Детей, отсутствие контакта с приемными семьями и недостаток ресурсов и мотивации среди социальных работников в оказании помощи являются одними из главных проблем, идентифицированных в рамках исследования «Психосоциальные потребности приемных семей в Республике Молдова». Исследование было проведено Посольством Прав Человека, совместно с группой психологов, с целью идентификации проблем усыновления как процедуры и как области социальной помощи. Исследование направлено также на идентификацию и восполнение существующих пробелов в области усыновления, а также имело целью обратить внимание на необходимость профессионального участия, как государственных органов, так и широкой общественности.

Результаты исследования показывают, что большинство приемных семей очень замкнуты и не хотят говорить о том, что они усыновили ребенка. Только 51 приемная семья, представляющие лишь одну треть из списка, представленного властями, согласились ответить на серию вопросов, касающихся усыновления. Самой серьезной проблемой, выявленной психологами и родителями является безразличие государства по отношению к усыновленным детям. Согласно им, никто не интересуется ситуацией детей после того, как их усыновили.

На данный момент, Закон о правовом режиме усыновления является главным законодательным актом, который регламентирует данную область. Хотя существующая правовая основа содержит улучшения по сравнению с предыдущей версией, тем не менее, она нуждается в усовершенствовании, так как все еще содержит множество пробелов. Например, в законе не предусмотрена система мониторинга и защиты после усыновления, нет четкой процедуры обеспечения усыновления на национальном и особенно на международном уровне, дети-инвалиды подвергаются стигматизации.

Для улучшения ситуации в сфере усыновления, приемным семьям необходимо обеспечить поддержку со стороны государства и гражданского общества на протяжении как можно большего времени после усыновления. Необходимо непрерывно исследовать проблемы, с которыми сталкиваются семьи, потребности усыновленных детей, а также потребности самих приемных родителей, утверждают авторы исследования.

Исследование «Психосоциальные потребности приемных семей в Республике Молдова» является научной основой для разработки как можно более широкого спектра поддержки этих семей. Необходимо вести информационно-просветительские кампании, разработать программы психосоциальной и педагогической помощи для специалистов в области защиты детей и др. Приемная семья должна быть поддержана на всех этапах - и в рамках привыкания ребенка к семье, и во время кризисов и неопределенности, и даже во взрослом возрасте приемного ребенка.

В рамках исследования «Психосоциальные потребности приемных семей в Республике Молдова», авторы предлагают следующие **рекомендации**:

- поощрение создания ассоциаций приемных родителей, посредством которых родители смогут поддерживать друг друга и обмениваться советами и опытом, совершенствовать процесс усыновления;

- длительный и качественный мониторинг приемных семей и их детей соответствующими государственными органами для оценки качества процесса усыновления;
- оказание помощи приемным семьям посредством гражданского общества (НПО, церковь), например оказание психосоциальной помощи приемным родителям и их детям;
- организация информационно-просветительских кампаний по вопросам усыновления, особенно в учебных заведениях (детские сады, школы) для работы над изменением сознания общественности и искоренения существующих стереотипов в данной области.

В Молдове процедура усыновления является слишком сложной и занимает длительный период времени. Из-за пробелов, существующих в законодательстве, и отсутствия профессионалов в данной области, семьи, желающие усыновить ребенка, вынуждены ждать месяцами, а иногда и годами. Приемные родители отмечают, что помимо всего, процедура усыновления является бюрократичной, а феномен коррупции ярко выражен. Должностные лица, ответственные за усыновление, опровергают это.

Исследование «Психосоциальные потребности приемных семей в Республике Молдова» было проведено в период с января по май 2012 года Посольством Прав Человека совместно с группой психологов, при финансовой поддержке Посольства Королевства Норвегии в Румынии. В рамках исследования было опрошено 51 приемная семья. Большинство опрошенных семей - из Кишинева (27 семей), 4 семьи из других городов страны (Рышкань, Стрэшень, Унгень, Орхей). Остальные 20 семей живут в сельской местности (районы - Орхей, Хынчешть, Стрэшень, Сорока, Глодень, Кагул, а также АТО Гагаузия). Большинство приемных семей – 58,8% имеют, по крайней мере, одного биологического ребенка.

На протяжении 2010 года, молдавскими семьями были усыновлены 75 детей, из которых 50 были усыновлены в муниципии Кишинэу и 25 - по республике.

Согласно Закону о правовом режиме усыновления, не могут быть усыновителями лица:

- a) лишенные родительских прав;
- b) страдающие психическими и иными заболеваниями, препятствующими исполнению родительских прав и обязанностей (перечень медицинских противопоказаний для лиц, желающих усыновить ребенка, утверждается Правительством);
- c) уклоняющиеся от исполнения родительских обязанностей, в том числе от выплаты алиментов на биологических детей;
- d) усыновившие ранее детей, но не исполнявшие надлежащим образом родительские обязанности, из-за чего они лишены родительских прав или ребенок отобран у них на основании судебного решения без лишения прав;
- e) отстраненные от обязанностей опекуна или попечителя из-за ненадлежащего их исполнения;
- f) представившие подложные документы или сведения для установления усыновления;
- g) осужденные ранее за совершение умышленного преступления против жизни и здоровья личности, против свободы, чести и достоинства личности, в половой сфере, против семьи и детей.

Согласно Закону,

(1) В Республике Молдова уполномоченными органами в области защиты прав ребенка путем усыновления являются:

- a) Министерство труда, социальной защиты и семьи (далее – центральный орган);

b) отделы/управления социального обеспечения и защиты семьи, Управление по защите прав ребенка муниципия Кишинэу (далее – территориальный орган).

(2) В целях рассмотрения проблем, связанных с процедурой международного усыновления, при центральном органе действует Консультативный совет по международным усыновлениям, состав и положение о деятельности которого, утверждаются Правительством.

/КОНЕЦ

Для свободного распространения